གལཆེའིགསརའགྱུར མིདམངསཉིནརེའིཚགསཔར ལོའིཟླ ཚེསཙུང་ལི་ལི་ཁེ་ཆང་གིས་གནང་བའི་སྲིད་གཞུང་གི་ལས་དོན་སྙན་སྒྲོན།（གནད་བསྡུས）

(རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་གཉིས་ཀྱི་དྲུང་ཡིག་ཁྲུའུ་ནས་མཁོ་འདོན་བྱས་པ་གཞིར་བཟུང)

ཤིན་ཧྭ་གསར་འགྱུར་ཁང་པེ་ཅིང་ནས་ཟླ་3ཚེས་5ཉིན་གློག་འཕྲིན་་་་་་་་་་་
འབྱོར་གསལ།ཚེས་5ཉིན།རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་ཁྱབ་ཁང་གི་ཙུང་ལི་ལི་ཁེ་ཆང་གིས་སྲིད་་
གཞུང་གི་ལས་དོན་སྙན་སྒྲོན་གནང་སྐབས་གསུངས་དོན།འགག་སྒྲོལ་གྱི་དམག་་་་་་
འཐབ་ཆེན་པོ་གསུམ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཡག་པོ་རྒྱག་རྒྱུ།ལོ་འཁོར་གྱི་འགག་སྒྲོལ་་་་་་་་
ལས་འགན་ལེགས་སྒྲུབ་བྱ་རྒྱུར་དམིགས་ནས།ཕྱོགས་ཁག་གི་འགན་འཁྲི་ཁ་གསལ་དུ་གཏོང་བ་དང་སྲིད་ཇུས་ཀྱི་འགན་ལེན་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་བཏང་སྟེ་ལས་དོན་ཁག་་ཏན་ཏིག་གིས་ཡག་པོར་བསྒྲུབ་རྒྱུ།
ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་སྔོན་འགོག་དང་སེལ་བའི་སྐུལ་སྤེལ་གཏོང་བར་ཕན་འབྲས་་་་་་་མངོན་གསལ་དོད་པོ་ཡོང་བར་བྱེད་རྒྱུ།དེང་སྐབས་རང་རྒྱལ་གྱི་དཔལ་འབྱོར་་་་་་་་་དངུལ་རྩའི་ཉམས་ཉེན་སྤྱི་ཡོངས་ནས་ཚོད་འཛིན་ཐུབ་པ་ཡིན་པས།རྩ་ལག་་་་་་་་་་་་མཉམ་བཅོས་ཀྱིས་ཉམས་ཉེན་འབྱུང་གཞི་ཕན་འབྲས་ཐོན་པར་སེལ་རྒྱུ།ཁྲིམས་་་་་་དང་མི་མཐུན་པར་མ་དངུལ་བསྡུ་རུབ་དང་དངུལ་རྩའི་ཁ་བསླུས་རྒྱག་པ་སོགས་་་་་་་་ཁྲིམས་འགལ་བྱ་སྤྱོད་ལ་རྡུང་རྡེག་ཚ་ནན་གཏོང་རྒྱུ།ཚོང་ར་ཅན་དང་ཁྲིམས་སྐྱོང་་་ཅན་གྱི་དངུལ་བུན་མ་རྐང་དུ་བསྒྱུར་བ་དང་ཁེ་ལས་ཟླ་སྒྲིལ་བསྐྱར་འཛུགས་ཇེ་་་་་་་་་་མགྱོགས་སུ་བཏང་སྟེ།དངུལ་རྩའི་སྒྲིག་གཞིའི་ཉམས་ཉེན་ནང་ཁུལ་དུ་ཚོད་འཛིན་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་རྒྱུ།དངུལ་རྩའི་ལྟ་སྐུལ་དོ་དམ་གཅིག་གྱུར་གྱིས་འཆར་་་་་་་་འགོད་མཐུན་སྦྱོར་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་བཏང་ནས།གྲིབ་གཟུགས་དངུལ་ཁང་དང་།དྲ་སྦྲེལ་གྱི་དངུལ་རྩ།དངུལ་རྩའི་མ་རྐང་ཚོད་འཛིན་ཀུང་སི་སོགས་ལ་ལྟ་སྐུལ་དོ་་་་་་དམ་འཐུས་ཚང་ཡོང་བར་བྱས་ཏེ་དངུལ་རྩའི་ལྟ་སྐུལ་དོ་དམ་འཐུས་སྒོ་ཇེ་ཚང་དུ་་་་་་གཏོང་རྒྱུ།ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་བུ་ལོན་ཉམས་ཉེན་འགོག་ཟོན་སེལ་ཐབས་་་་་་་་་བྱེད་རྒྱུ།སྒྲིག་འགལ་ཁྲིམས་འགལ་གྱི་བུ་ལོན་སྣ་ཚོགས་བཟོ་བ་དང་།ཁག་ཐེག་་་་་་་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་གཏན་འགོག་བྱེད་རྒྱུ།ཞིང་ཆེན་རིམ་པའི་སྲིད་གཞུང་་་་་་་་གིས་རང་ཁོངས་ཁུལ་གྱི་བུ་ལོན་ལ་སྤྱི་ཡོངས་ནས་འགན་འཁུར་རྒྱུ་དང་།ཞིང་ཆེན་་རིམ་པ་མན་གྱི་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གིས་རང་རང་གི་འགན་འཁྲི་འཁུར་ནས་བུ་་་་་་་ལོན་གསོག་གྲངས་བརྟན་པོའི་ངང་ཐག་གཅོད་གང་ཐུབ་བྱེད་རྒྱུ།ས་གནས་སྲིད་་་་་གཞུང་གི་བུན་ལེན་དངུལ་བསྡུའི་སྒྲིག་སྲོལ་འཐུས་ཚང་དང་ཚད་ལྡན་ཡོང་བར་་་་་་་་་བྱེད་རྒྱུ།ད་ལོ་ས་གནས་ཀྱི་ཆེད་དོན་བུན་འཛིན་སྒོར་དུང་ཕྱུར་ཁྲི་1.35བཀོད་་་་་་་་སྒྲིག་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེ་ན་ནིང་ལས་སྒོར་དུང་ཕྱུར་5500མང་དུ་གཏོང་རྒྱུ་ཡིན་ཞིང་།དེ་དག་རྣམ་གྲངས་སྐྲུན་བཞིན་པ་བརྟན་པོའི་ངང་བསྐྲུན་རྒྱུར་སྔོན་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་་་་་་་་བྱེད་རྒྱུ་དང་།ཆེད་དོན་བུན་འཛིན་སྤྱོད་ཁོངས་ཚུལ་མཐུན་ངང་ཆེ་རུ་གཏོང་རྒྱུ།རང་རྒྱལ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་གཞི་རྩའི་ཆ་ལེགས་ཤིང་སྲིད་ཇུས་ཀྱི་བྱེད་ཐབས་ཀྱང་་་་་་་་མང་བས་བརྒྱུད་རིམ་རང་བཞིན་གྱི་ཉེན་ཁ་མི་ཐོན་པའི་མཐའ་ཚད་རྦད་དེ་བརྟན་་་པོར་སྲུང་ཐུབ་རྒྱུ་རེད།
གནད་འཕིགས་དབུལ་སྒྲོལ་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་རྒྱུ།ད་ལོ་གྲོང་གསེབ་ཀྱི་་་མི་འབོར་དབུལ་པོ་ཁྲི་1000ཡན་སླར་ཡང་ཉུང་དུ་བཏང་སྟེ་མི་གྲངས་ཁྲི་280ཡུལ་གཞན་དུ་གནས་སྤོས་དབུལ་སྐྱོར་ཐུབ་པར་བྱེད་རྒྱུ།ཐོན་ལས་དང་།སློབ་གསོ།བདེ་ཐང་།སྐྱེ་ཁམས་བཅས་ཀྱི་དབུལ་སྐྱོར་ལ་སྐུལ་སྤེལ་གཏིང་ཟབ་བཏང་ནས།རྨང་གཞིའི་སྒྲིག་བཀོད་དང་སྤྱི་པའི་ཞབས་ཞུའི་ཞན་ཆ་གསབ་སྟེ་དབུལ་སྒྲོལ་གྱི་་་་་་་་

གཏིང་གི་སྒུལ་ཤུགས་འཕེལ་བར་བྱེད་རྒྱུ།ཤིན་ཏུ་དབུལ་བའི་ས་ཁུལ་དུ་རྒྱབ་སྐྱོར་་་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་བཏང་ནས་ཀྲུང་དབྱང་ནོར་སྲིད་ཀྱི་དབུལ་སྐྱོར་དངུལ་འཇོག་་་་་་་་་མང་དུ་གཏོང་རྒྱུ་དང་དེ་བཞིན་འབྲེལ་ཡོད་གཏོང་སྤྲོད་སྤོ་སྒྱུར་ཤིན་ཏུ་དབུལ་བའི་་་ས་ཁུལ་དུ་ཕྱོགས་ཏེ།རྒན་རྒོན་དང་།དབང་པོ་སྐྱོན་ཅན།ནད་གཞི་ཚབས་ཆེན་་་ཕོག་པ་སོགས་དམིགས་བསལ་གྱི་མི་འབོར་དབུལ་པོར་དུད་ཚང་དང་མི་སྣའི་རྒྱུ་་་་་་་་རྐྱེན་ལ་གཞིགས་ནས་འགན་སྲུང་བྱེད་ཐབས་དོན་འཁྱོལ་བྱེད་རྒྱུ།འགག་སྒྲོལ་བྱེད་ཡུན་དུ་དབུལ་སྒྲོལ་སྲིད་ཇུས་དང་མི་འགལ་བ་རྒྱུན་འཛིན་བྱས་ཏེ།མི་འབོར་་་་་་་་་་་དབུལ་པོ་ཐོན་རིགས་དང་དབུལ་པོ་བསྐྱར་ལོག་གི་མི་འབོར་ཚོ་རོགས་སྐྱོར་བྱེད་་་་་་་་ཁོངས་སུ་འཇུག་རྒྱུ།དབུལ་སྐྱོར་མ་དངུལ་སྡེབ་སྒྲིག་དང་བྱས་འབྲས་དོ་དམ་ལ་་་་་་་་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་རྒྱུ།དབུལ་སྐྱོར་ཁྱབ་ཁོངས་ཀྱི་རུལ་སུངས་དང་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་གནད་དོན་ཆེད་དོན་བཅོས་སྐྱོང་བྱས་ནས་དཔྱད་ཞིབ་ལྟ་སྐུལ་བྱེད་ཐབས་ལེགས་སུ་གཏོང་་་་་རྒྱུ། ད་ཆ་ལག་ལེན་བསྟར་མུས་ཀྱི་དབུལ་སྒྲོལ་ཚད་གཞི་མཐའ་འཁྱོངས་བྱས་ནས་་་་འཕེལ་རིམ་དང་སྤུས་ཚད་འགན་ལེན་བྱས་ཏེ།དབུལ་སྒྲོལ་ལ་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཁས་་་་ལེན་ཏན་ཏིག་ཐོབ་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཉམས་སད་ཐེག་ཏུ་འཇུག་རྒྱུ།
སྦགས་བཙོག་འགོག་བཅོས་ལ་ཕན་འབྲས་སྔར་ལས་ཆེན་པོ་ཐོན་པའི་སྐུལ་་་་་་་་སྤེལ་གཏོང་རྒྱུ།མཁའ་རླུང་གཙང་མར་སྲུང་བའི་འཐབ་རྩོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྲ་་་་་་་་་་་་བརྟན་དུ་བཏང་ནས་ད་ལོ་དབྱང་གཉིས་ཟི་རྫས་དང་ཏྭན་དབྱང་འགྱུར་རྫས་་་་་་་་་་་་འབུད་ཚད་3%གཅོག་རྒྱུ་དང་།གཙོ་གནད་ས་ཁུལ་གྱི་ཕྲ་རྡུལ(PM2.5)གར་ཚད་མུ་མཐུད་ཆག་པར་བྱེད་རྒྱུ།ངར་ལྕགས་སོགས་པའི་ལས་རིགས་ཀྱི་འབུད་སྐྱུར་་་་་་་་་བྱེད་ཚད་ཤིན་ཏུ་ཉུང་བའི་སྒྱུར་བཀོད་ལ་སྐུལ་འདེད་གཏོང་རྒྱུ།སྦགས་བཙོག་་་་་་་་་འབུད་པའི་ཚད་གཞི་མཐོ་རུ་བཏང་ནས།དུས་བཀག་ལྟར་དམིགས་ཚད་ལོན་པར་བྱེད་རྒྱུ།ཁྲའེ་ཡིའུ་སྣུམ་གྱི་ཟོག་འདྲེན་རླངས་འཁོར་གྱིས་ཚད་གཞི་ལས་བརྒལ་་་་་་་་་ནས་མཇུག་རླངས་འབུད་ཚུལ་ཆེད་དོན་བཅོས་སྐྱོང་བྱེད་རྒྱུ།ཆུ་དང་ས་རྒྱུའི་་་་་་་་་་་་སྦགས་བཙོག་འགོག་བཅོས་ལ་སྐུལ་སྤེལ་གཏིང་ཟབ་གཏོང་རྒྱུ།ད་ལོ་རྫས་འགྱུར་་་་་གསོ་རླུང་མཁོ་ཚད་དང་ཨན་ཏྭན་འབུད་ཚད་2%ཆག་པར་བྱེད་རྒྱུ།བཞུར་རྒྱུད་་་་ཁུལ་གཙོ་བོ་དང་མཚོ་ངོགས་དང་ཉེ་བའི་མཚོ་ཁོངས་ཕྱོགས་བསྡུས་ཀྱིས་བཅོས་་་་་་་་་སྐྱོང་བྱས་ཏེ་ཆུ་ནག་དྲི་ལྡན་ཁྱོན་ཡོངས་ནས་བཅོས་སྐྱོང་བྱེད་རྒྱུ།བཙོག་ཆུ་གཙང་་་སེལ་གྱི་སྒྲིག་ཆས་བསྐྲུན་ཤུགས་ཆེ་རུ་བཏང་ནས་གྲོན་དངུལ་བསྡུ་བའི་སྲིད་ཇུས་་་་་་་་འཐུས་སྒོ་ཚང་དུ་གཏོང་རྒྱུ།“ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་གད་སྙིགས”རྒྱལ་ནང་དུ་འདྲེན་རིགས་་་་་་་ནན་འགོག་བྱེད་རྒྱུ།སྐྱེ་ཁམས་མ་ལག་སྲུང་སྐྱོང་དང་ཉམས་གསོ་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་་་་་་་གཏོང་བ་དང་།སྐྱེ་ཁམས་སྲུང་སྐྱོང་གི་གཞི་ཐིག་ཁྱོན་ཡོངས་ནས་དབྱེ་འབྱེད་་་་་་་་་་་གཏན་འཁེལ་བྱས་ནས།ནགས་བཟོ་མུའུ་དུང་ཕྱུར་1ཡན་ལེགས་སྒྲུབ་བྱེད་རྒྱུ་དང་།རྨོ་ཞིང་འདེབས་འཇོག་རེས་མོས་ཚོད་ལྟ་བྱེད་ཁྱོན་མུའུ་ཁྲི་3000བར་ཆེ་རུ་གཏོང་་་རྒྱུ། འདམ་ར་སྲུང་སྐྱོང་དང་སླར་གསོ་བྱེད་ཁོངས་ཆེ་རུ་གཏོང་རྒྱུ།རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱི་་གླིང་སྒྲིག་སྲོལ་སྒྱུར་བཅོས་ཚོད་ལྟའི་ལས་དོན་གཏིང་ཟབ་སྤེལ་རྒྱུ་བཅས་རེད།མཚོ་བརྒྱངས་ས་ཆ་བཟོ་རིགས་ཚོད་འཛིན་ནན་པོར་བྱེད་རྒྱུ།ཁོར་ཡུག་ཁྲིམས་་་་་་་་་འཛིན་ནན་པོར་བྱེད་རྒྱུ།ང་ཚོས་ལྷན་དུ་སྒུལ་ནས་ནམ་མཁའ་སྔོ་ཞིང་།ས་གཞི་་་་་་ལྗང་བ། ཆུ་མོ་དྭངས་བ་བཅས་ཀྱི་མཛེས་སྡུག་ལྡན་པའི་ཀྲུང་གོ་གཏོད་རྒྱུ་རེད།

ཤིན་ཧྭ་གསར་འགྱུར་ཁང་པེ་ཅིང་ནས་ཟླ་
3ཚེས་5ཉིན་གློག་འཕྲིན་འབྱོར་གསལ།ཚེས་5
ཉིན།རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་ཁྱབ་ཁང་གི་ཙུང་ལི་ལི་ཁེ་ཆང་་
གིས་སྲིད་གཞུང་གི་ལས་དོན་སྙན་སྒྲོན་གནང་་་་་་་་་
སྐབས་གསུངས་དོན།གྲོང་གསེབ་དར་རྒྱས་་་་་་་་་་་
གཏོང་བའི་འཐབ་ཇུས་ལག་ལེན་ཤུགས་ཆེན་བྱེད་་
རྒྱུ།ཚན་རིག་དང་མཐུན་པའི་ངང་ནས་འཆར་་་་་
གཞི་འདིང་བ་དང་།གྲོང་ཁྱེར་དང་གྲོང་གསེབ་་་་
མཉམ་འདྲེས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིག་སྲོལ་དང་ལམ་་་་་
སྲོལ་འཐུས་སྒོ་ཚང་དུ་གཏོང་བ།སྒྱུར་བཅོས་་་་་་་་་
གསར་གཏོད་ལ་བརྟེན་ནས་གྲོང་གསེབ་འཕེལ་་་་་་
རྒྱས་གཏོང་བའི་སྒུལ་ནུས་གསར་པ་ཆེ་རུ་གཏོང་་་་
རྒྱུ།

ཞིང་ལས་མཁོ་སྤྲོད་ཕྱོགས་ཀྱི་གྲུབ་ཆའི་རང་་
བཞིན་སྒྱུར་བཅོས་ལ་སྐུལ་སྤེལ་གཏོང་རྒྱུ།ཞིང་་་་
འབྲོག་ནགས་གསུམ་དང་ཉ་ལས་དང་དེ་བཞིན་་་་
འདེབས་འཛུགས་ལས་རིགས་གསར་གཏོད་་་་་་་་་་་
འཕེལ་རྒྱས་ཡོང་བར་བྱས་ཏེ།དེང་རབས་ཀྱི་་་་་་་་
ཞིང་ལས་ཐོན་ལས་གླིང་དང་།ཁྱད་ལྡན་ཞིང་་་་་་་
ཞོར་ཐོན་རྫས་བཟང་ཆའི་ཁུལ་བཅས་གང་་་་་་་་་་་་་་
མགྱོགས་བསྐྲུན་རྒྱུ་དང་།འབྲུ་རིགས་ཐོན་སྐྱེད་་་་་
བརྟན་པོ་དང་ལེགས་སུ་གཏོང་རྒྱུ།ཚད་གཞི་མཐོ་
བའི་ཞིང་ཁ་མུའུ་ཁྲི་8000ཡན་དང་ནུས་པ་ཆེ་ལ་་
ཆུ་གྲོན་ཆུང་བའི་ཞིང་ཆུ་འདྲེན་ཁྱོན་མུའུ་ཁྲི་་་་་་་་་་་་
2000མང་དུ་གཏོང་རྒྱུ།གཉེར་སྐྱོང་བྱེད་པོ་དཔེ་
གསར་སྐྱེད་སྲིང་ཧུར་ཐག་བྱས་ནས་ཞིང་དུད་ཆུང་
ངུར་ཕྱོགས་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཅན་གྱི་ཞབས་ཞུར་་་་་་་་་
ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་རྒྱུ།“དྲ་སྦྲེལ+ཞིང་ལས”འཕེལ་་
རྒྱས་ཤུགས་ཆེན་བཏང་སྟེ།ཐབས་ལམ་སྣ་མང་་་་་
ཐོག་ནས་ཞིང་འབྲོག་གི་ཡོང་འབབ་མང་དུ་གཏོང་
རྒྱུ་དང་། གྲོང་གསེབ་ཀྱི་ཐོན་ལས་དང་པོ་དང་།
གཉིས་པ།གསུམ་པ་བཅས་མཉམ་འདྲེས་འཕེལ་་་
རྒྱས་ཡོང་བར་བྱེད་རྒྱུ།
ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་གྲོང་གསེབ་སྒྱུར་བཅོས་་་་
གཏིང་ཟབ་བྱེད་རྒྱུ།ས་ཞིང་འགན་གཙང་ལེན་་་་
རེས་གཉིས་པའི་དུས་ཡུན་ཐིམས་རྗེས་སླར་ཡང་་་་
ལོ་30ནར་འགྱངས་ཀྱི་སྲིད་ཇུས་གཏན་འབེབས་་

བྱེད་རྒྱུ།ས་ཁང་གི་བདག་དབང་དང་། ཐོབ་་་་
ཐང་གི་དབང་ཆ། བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་དབང་་་་་་་་་
བཅས་ཆ་བགོས་སྒྱུར་བཅོས་བྱེད་ཐབས་འཚོལ་་་་་
ཞིབ་བྱེད་རྒྱུ།རྨོ་ཞིང་འཛིན་གསབ་དོ་མཉམ་གྱི་་་
དོ་དམ་བྱེད་ཐབས་ལེགས་སུ་བཏང་ནས།
གསར་སྣོན་རྨོ་ཞིང་གི་དམིགས་ཚད་དང་།གྲོང་་་
ཁྱེར་དང་གྲོང་གསེབ་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་ས་ཆ་སྣོན་་་
འཕྲི་ཟུང་སྦྲེལ་གྱི་དམིགས་ཚད་ལྷག་མ་ཞིང་ཆེན་་་
མངའ་ཁོངས་ལས་བརྒལ་ཏེ་སྙོམས་སྒྲིག་བྱེད་་་་་་་་་
པའི་སྒྲིག་སྲོལ་བཙུགས་ཏེ།དེ་ལས་ཐོབ་པའི་ཁེ་་་
ཕན་ཚང་མ་དབུལ་སྒྲོལ་འགག་སྒྲོལ་དང་གྲོང་་་་་་་་
གསེབ་དར་རྒྱས་གཏོང་བར་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་རྒྱུའི་་་་
ཐད་སྤྱོད་རྒྱུ།འབྲུ་རིགས་གསོག་ཉར་དང་།
མཉམ་སྡེབ་ཀྱི་རྒྱུ་ནོར་བདག་དབང་།མཉམ་་་་་་་་
སྡེབ་ཀྱི་ནགས་དབང་།རྒྱལ་ཁབ་ལ་དབང་བའི་་་
ནགས་ཁུལ་དང་ནགས་ར། ས་ཞིང་གསར་སྦོལ།
མཁོ་སྤྲོད་ཁང་སོགས་སྒྱུར་བཅོས་ཇེ་ཟབ་ཏུ་་་་་་་་་་་
བཏང་ནས། ཞིང་ལས་དང་གྲོང་གསེབ་སྐྱེ་་་་་་་་་་་་
སྟོབས་ཀྱི་གསོན་ཤུགས་ཀྱིས་ཁེངས་པར་བྱེད་རྒྱུ།
གྲོང་གསེབ་ཀྱི་བྱ་གཞག་ཁག་ཕྱོགས་ཡོངས་་་
ནས་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བར་སྐུལ་འདེད་གཏོང་རྒྱུ།
ཆུ་དང་གློག་མཁོ་འདོན་དང་ཆ་འཕྲིན་སོགས་པའི་་
རྨང་གཞིའི་སྒྲིག་བཀོད་ལེགས་སུ་གཏོང་རྒྱུ་དང་།
གྲོང་གསེབ་ཀྱི་གཞུང་ལམ་སྤྱི་ལེ་ཁྲི་20བསྐྱར་་་་་་་་་
སྐྲུན་རྒྱས་སྐྲུན་བྱེད་རྒྱུ།གྲོང་གསེབ་པ་འཚོ་སྡོད་་་
ཁོར་ཡུག་བཅོས་སྒྲིག་ལོ་གསུམ་བརྟན་པོའི་ངང་་་་
བྱས་ནས“གསང་སྤྱོད་གསར་བརྗེར”སྐུལ་སྤེལ་་་་
གཏོང་རྒྱུ།གྲོང་གསེབ་ཀྱི་གོམས་སྲོལ་བརྗེ་སྒྱུར་་་་
ལ་ཡར་སྐུལ་བྱེད་རྒྱུ།རང་སྐྱོང་དང་།ཁྲིམས་་་་་་་
སྐྱོང་།སྤྱོད་སྐྱོང་གསུམ་ཟུང་དུ་སྦྲེལ་བའི་གྲོང་་་་་་་
གསེབ་བཅོས་སྐྱོང་མ་ལག་འཐུས་སྒོ་ཚང་དུ་་་་་་་་་་་
གཏོང་རྒྱུ།ང་ཚོས་ཀྲུང་གོའི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་་་
སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་གྲོང་གསེབ་དར་རྒྱས་་་་་་་་
གཏོང་བའི་ལམ་བུར་བསྐྱོད་པ་མཐའ་འཁྱོངས་་་་་
བྱས་ནས། ཞིང་ལས་དང་གྲོང་གསེབ་དེང་་་་་་་་་་་་
རབས་ཅན་དུ་མངོན་འགྱུར་གང་མགྱོགས་ཡོང་་་་་
བར་བྱེད་རྒྱུ་རེད།

གྲོང་གསེབ་དར་རྒྱས་གཏོང་བའི་འཐབ་ཇུས་
ལག་ལེན་ཤུགས་ཆེན་བསྟར་རྒྱུ།

འགག་སྒྲོལ་གྱི་དམག་འཐབ་ཆེན་པོ་གསུམ་
མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཡག་པོ་རྒྱག་རྒྱུ།

ཤིན་ཧྭ་གསར་འགྱུར་ཁང་པེ་ཅིང་ནས་ཟླ་3ཚེས་
5ཉིན་གློག་འཕྲིན་འབྱོར་གསལ།ཚེས་5ཉིན།རྒྱལ་་་་་
སྲིད་སྤྱི་ཁྱབ་ཁང་གི་ཙུང་ལི་ལི་ཁེ་ཆང་གིས་སྲིད་གཞུང་གི་་
ལས་དོན་སྙན་སྒྲོན་གནང་སྐབས་གསུངས་དོན།ད་ལོའི་་
ལས་དོན་ཡག་པོ་སྒྲུབ་པར།ཞི་ཅིན་ཕིང་གི་དུས་རབས་་་་
གསར་པའི་ཀྲུང་གོའི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་་་་་
ལུགས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་དགོངས་དོན་ལག་བསྟར་ནན་་་་་་་
ཏན་དང་། བརྟན་པོའི་ངང་ནས་ཡར་རྒྱས་ཡོང་བར་་་་་་་་
བྱེད་པའི་ལས་ཀའི་རྩ་བའི་དགོངས་གཞི་མཐའ་འཁྱོངས་་
བྱས་ཏེ།བརྟན་པོ་དང་ཡར་རྒྱས་གཉིས་ཧྲིལ་པོ་གཅིག་་་་་
ཏུ་བརྩིས་ནས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱས་ཐོགགཤམ་གྱི་་་་་་་་་་
ཕྱོགས་འགར་སྣང་ཆེན་བྱེད་རྒྱུ་སྟེ།
གཅིག་ནས་སྤུས་ཀ་མཐོ་བའི་འཕེལ་རྒྱས་ལ་སྐུལ་་་་་་་
འདེད་ཤུགས་ཆེན་གཏོང་རྒྱུ།འཕེལ་རྒྱས་ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་
གནད་དོན་ཐམས་ཅད་ཐག་གཅོད་པའི་རྨང་གཞི་དང་་་་་་
འགག་རྩ་ཡིན་པས།འཕེལ་རྒྱས་དོ་མི་མཉམ་ཞིང་གང་་་་་
ལེགས་མ་བྱུང་བའི་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་གང་ཐུབ་བྱེད་
པ་དང་། དེང་རབས་ཅན་གྱི་དཔལ་འབྱོར་མ་ལག་་་་་་་་་་་་
འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་པར་དམིགས་ནས།སྤུས་ཀ་ཨང་དང་་
པོ་དང་།ཕན་འབྲས་སྔོན་དུ་འཇོག་རྒྱུ་མཐའ་འཁྱོངས་་་་་
བྱས་ཏེ།དཔལ་འབྱོར་གྲུབ་ཚུལ་ལེགས་འགྱུར་རིམ་སྤོར་་
ལ་ཡར་སྐུལ་བྱེད་རྒྱུ།དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་བརྩི་་་་
འཇོག་དང་།ཉེ་རིང་ཟུང་འབྲེལ་ཐོག་ནས།དཔལ་་་་་་་་་
འབྱོར་འཁོར་སྐྱོད་བར་སྟོང་ཚུལ་མཐུན་དུ་འགན་ལེན་་་་་་
ཏན་ཏིག་བྱས་ཏེ།དཔལ་འབྱོར་བརྟན་པོའི་ངང་འཕར་་
བ་དང་སྤུས་ཚད་དང་ཕན་འབྲས་ཡར་ཐོན་གསུམ་ཕན་་་་་
ཚུན་ཡར་སྐུལ་ཐོག་མཉམ་དུ་ཡར་རྒྱས་ཡོང་བར་བྱེད་རྒྱུ།
གཉིས་ནས་སྒྱུར་བཅོས་སྒོ་འབྱེད་ཀྱི་ཤུགས་ཚད་ཆེ་་་་
རུ་གཏོང་རྒྱུ།སྒྱུར་བཅོས་སྒོ་འབྱེད་ནི་དེང་རབས་ཀྱི་་་་་་་་
ཀྲུང་གོའི་ལས་དབང་སྒྱུར་བའི་འགག་རྩའི་ཐབས་ལམ་་་་་་
ཞིག་ཡིན་ལ།“ལོ་བརྒྱ་གཉིས”ཀྱི་འབད་འཐབ་་་་་་་་་་་་་་
དམིགས་འབེན་མངོན་འགྱུར་བྱེད་པའི་འགག་རྩའི་་་་་་་་་་་
ཐབས་ཤེས་ཤིག་ཀྱང་ཡིན།ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འགོ་ཚུགས་གཞི་་་་་

གསར་པའི་ཐོགབསམ་བློ་བཅིངས་འགྲོལ་ཇེ་ཆེར་་་་་་་་་་་་
གཏོང་བ་དང་།སྒྱུར་བཅོས་སྔར་བས་ཟབ་སྤེལ།སྒོ་མོ་་་་
སྔར་ལས་ཆེར་འབྱེད་བཅས་བྱེད་རྒྱུ།མི་དམངས་ཀྱི་་་་་་་་་
གསར་གཏོད་སྙིང་སྟོབས་འདོན་སྤེལ་གང་ཐུབ་དང་།ས་
གནས་ཁག་གིས་དོན་དངོས་དང་བསྟུན་ནས།གདོང་་་་་་་
ལེན་ཕོད་པ་དང་།ཚོད་ལྟ་ཕོད་པ།མཁྲེགས་སར་་་་་་་་་་་་
གཏུག་ཕོད་བཅས་ཀྱི་བསྔགས་སྐུལ་བྱས་ཏེ།སྒྱུར་བཅོས་་
སྒོ་འབྱེད་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་མདུན་དུ་སྐུལ་འདེད་གཏོང་་་་་
རྒྱུ།

གསུམ་ནས་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་འབྱོར་འབྲིང་སྤྱི་་་་་་་་་
ཚོགས་འཛུགས་སྐྲུན་ཐུབ་པའི་རྒྱལ་ཁ་ཕུ་ཐག་ཆོད་པར་་་་་
ལེན་པའི་འགག་སྒྲོལ་གྱི་དམག་འཐབ་གསུམ་དམ་འཛིན་་
བྱེད་རྒྱུ།ལས་ཀའི་བསམ་ཕྱོགས་དང་བྱེད་ཐབས་ཞིབ་ཕྲ་
ཁག་སོ་སོར་བཏོན་ནས།དུས་ཚོད་ཀྱི་རེའུ་མིག་དང་།
ལམ་ཐིགདམིགས་བཀར་གོ་རིམ་བཅས་བསྒྲིགས་ཏེ།
ཉམས་ཉེན་དང་རྐྱེན་ངན་འབྱུང་གཞི་ཚོད་འཛིན་ནུས་་་་་་
ལྡན་གྱིས་འགན་ལེན་ཏན་ཏིག་དང་།དབུལ་སྒྲོལ་འགག་
སྒྲོལ་གྱི་ལས་འགན་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ལེགས་འགྲུབ་བྱེད་་
པའི་འགན་ལེན་ཏན་ཏིགསྐྱེ་ཁམས་ཁོར་ཡུག་གི་སྤུས་ཀ་་
སྤྱིའི་ཆ་ནས་ལེགས་བཅོས་ཡོང་བའི་འགན་ལེན་ཏན་ཏིག་
བཅས་བྱེད་རྒྱུ།
ལི་ཁེ་ཆང་གིས་ང་ཚོས་བསྒྲུབ་བྱའི་ལས་དོན་ཐམས་་་
ཅད་མི་དམངས་ཀྱི་དོན་དུ་ཡིན་པས།མི་དམངས་ལྟེ་་་་་་་་
བར་འཛིན་པའི་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་བསམ་བློ་མཐའ་འཁྱོངས་་
དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་གཞི་རྩའི་གནས་ཚུལ་ལ་གཞིགས་་་་་་་་
ཤིང་།གང་ཐུབ་ཅི་ཐུབ་དང་།རང་ནུས་གང་ལྕོགས་་་་་་་
ཀྱིས་བསྒྲུབས་ནས་མི་དམངས་ཀྱིས་སེམས་ཁུར་ཆེ་ཤོས་་་་་་
བྱེད་པའི་དོན་དག་རེ་རེ་བཞིན་ཐག་གཅོད་ཡག་པོ་བྱེད་་་་
པ་དང་། སྤྱི་ཚོགས་དྲང་སྙོམས་དྲང་བདེན་དང་མི་་་་་་་་་་་་
ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་འཕེལ་རྒྱས་ཡོང་བར་བྱས་ཏེ།མི་་་་་་་་་
དམངས་ཀྱི་འཚོ་བ་རྒྱལ་ཁབ་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་བ་དང་་་་་་་་
བསྟུན་ནས་ལོ་རེ་ལས་ལོ་རེར་ལེགས་སུ་འགྲོ་བར་བྱེད་་་་་་་
དགོས་ཞེས་གསུངས།

བརྟན་པོའི་ངང་ནས་ཡར་རྒྱས་ཡོང་བར་བྱེད་པའི་ལས་ཀའི་རྩ་བའི་དགོངས་གཞི་མཐའ་འཁྱོངས་བྱེད་དགོས།

གསར་གཏོད་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་འཛུགས་སྐྲུན་
མགྱོགས་སུ་གཏོང་དགོས།

ཤིན་ཧྭ་གསར་འགྱུར་ཁང་པེ་ཅིང་ནས་ཟླ་3ཚེས་5ཉིན་གློག་་་་་་་་་
འཕྲིན་འབྱོར་གསལ།ཚེས་5ཉིན།རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་ཁྱབ་ཁང་གི་ཙུང་ལི་ལི་་་ཁེ་ཆང་གིས་སྲིད་གཞུང་གི་ལས་དོན་སྙན་སྒྲོན་གནང་སྐབས་གསུངས་དོན།
གསར་གཏོད་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་འཛུགས་སྐྲུན་མགྱོགས་སུ་གཏོང་དགོས།
འཛམ་གླིང་གི་ཚན་རྩལ་གསར་བརྗེའི་རེས་སྐོར་གསར་པ་དང་ཐོན་ལས་་་་་
འཕོ་འགྱུར་གྱི་གནས་བབ་ཆེན་པོ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱས་ཏེ།གསར་གཏོད་་་་
སྐུལ་སྤེལ་གྱི་འཕེལ་རྒྱས་འཐབ་ཇུས་ལག་བསྟར་གཏིང་ཟབ་བྱེད་པ་དང་།
དཔལ་འབྱོར་གསར་གཏོད་བྱེད་ཤུགས་དང་འགྲན་རྩོད་བྱེད་ཤུགས་རྒྱུན་་་་་
ཆད་མེད་པར་ཆེ་རུ་གཏོང་རྒྱུ།
རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གསར་གཏོད་མ་ལག་འཛུགས་སྐྱོང་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་་་་་་་་་་
གཏོང་རྒྱུ།རྨང་གཞིའི་ཞིབ་འཇུག་དང་བཀོལ་སྤྱོད་རྨང་གཞིའི་ཞིབ་འཇུག་
བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་བ་དང་།ཚན་རྩལ་གསར་གཏོད་ཀྱི་ལས་གཞི་གལ་་
ཆེན་ཁག་གཅིག་འགོ་བརྩམས་ནས།ཚད་གཞི་མཐོ་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཚོད་་་་
ལྟ་ཁང་འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་རྒྱུ།ཁེ་ལས་ཀྱིས་སྣེ་ཁྲིད་དེ་ཚན་རྩལ་གྱི་རྣམ་་་་་་་་་
གྲངས་གལ་ཆེན་ལག་བསྟར་བྱེད་འགོ་བརྩམ་རྒྱུ་དང་།ཚན་རིག་ཞིབ་་་་་་་་་
འཇུག་ཁང་དང་། མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭཁེ་ལས་བཅས་མཉམ་འདྲེས་ཀྱིས་་་་་་་
གསར་གཏོད་བྱེད་པར་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས་ཏེ།གསར་གཏོད་གྲུབ་འབྲས་་་་་་་་་་་
དངོས་བསྒྱུར་བཀོལ་སྤྱོད་མགྱོགས་སུ་གཏོང་རྒྱུ།རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཚན་རྩལ་་་་་་
འཇོག་བྱ་དམངས་འཚོའི་ཁྱབ་ཁོངས་སུ་ཕྱོགས་ཏེ།སྨུག་རྡུལ་བཅོས་སྐྱོང་་་
དང་། སྐྲན་ནད་སོགས་པའི་ནད་རིགས་ལྗིད་པོ་འགོག་བཅོས་ཀྱི་འགག་་་་་
སྒྲོལ་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་བཏང་ཐོགཚན་རྩལ་གྱིས་མི་དམངས་ལ་བདེ་སྐྱིད་་
བསྐྲུན་ཐུབ་པར་བྱེད་རྒྱུ།
གསར་གཏོད་སྐུལ་ལྕག་གི་སྲིད་ཇུས་དོན་འཁྱོལ་དང་འཐུས་སྒོ་ཚང་་་་
དུ་གཏོང་རྒྱུ།ཚན་རྩལ་ལ་དོ་དམ་བྱེད་པའི་ལམ་ལུགས་སྒྱུར་བཅོས་དང་།
གྲུབ་འབྲས་དང་ཕན་ནུས་ལ་གདེང་འཇོག་བྱེད་པ་དེ་བརྒྱུད་རིམ་གཙོ་བོར་
འཛིན་པ་ནས་གྲུབ་འབྲས་གཙོ་བོར་འཛིན་པར་བསྒྱུར་རྒྱུ་ཇེ་མགྱོགས་སུ་་་་་
གཏོང་རྒྱུ།གསར་གཏོད་ཚོགས་པ་དང་སྣེ་ཁྲིད་ཤེས་ལྡན་པར་མི་རྒྱུ་་་་་་་་་
དངོས་གསུམ་བགོ་སྒྲིག་བྱེད་དབང་དང་ལག་རྩལ་གཉེར་ཕྱོགས་ཇུས་ཐག་་
གཅོད་དབང་སྔར་ལས་ཆེན་པོ་སྤྲོད་རྒྱུ།ཚན་རྩལ་འགག་སྒྲོལ་གྱི་འགན་་་་་
འཁྲི་གལ་ཆེན་འཁུར་བའི་ཚན་ཞིབ་པར།སྟབས་བསྟུན་གྱི་གླ་ཕོགས་ལམ་་
ལུགས་དང་བྱ་དགའ་སྤྲོད་ཐབས་ལག་བསྟར་བྱེད་རྒྱུ།ཚན་ཞིབ་པར་ཚན་་
རྩལ་གྲུབ་འབྲས་རང་བདག་དབང་ཆ་དང་ཡུན་རིང་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་་་་་་་་་་

དབང་སྤྲོད་པ་འཚོལ་ཞིབ་བྱེད་རྒྱུ།གསར་གཏོད་ལ་བསྔགས་སྐུལ་བྱེད་་་་་་
པའི་སྲིད་ཇུས་དང་འགལ་བའི་སྒྲིག་སྲོལ་རྙིང་པའི་རིགས་བཟོ་བཅོས་་་་་་་
དང་མེད་པར་བཟོ་བ་དམ་འཛིན་བྱེད་རྒྱུ།གསར་གཏོད་ཀྱི་གསོན་་་་་་་་་་་་
ཤུགས་བསྐྱེད་པར་འགོག་རྐྱེན་བཟོ་བའི་གུས་སྲོལ་ཉག་ཉོག་གི་རིགས་་་་་་་་་་
མཐའ་གཅིག་ཏུ་འདོར་རྒྱུ།
དམངས་ཀྱིས་བྱ་གཞག་སྐྲུན་པ་དང་།ཀུན་གྱིས་གསར་གཏོད་བྱེད་་་་
པའི་ཆུ་ཚད་ཇེ་མཐོར་འགྲོ་བར་བྱེད་རྒྱུ།རང་རྒྱལ་ལ་འཛམ་གླིང་ཐོག་མི་་་
ཤུགས་ཐོན་ཁུངས་ཆེ་ཤོས་ལྡན་པས།དེ་ནི་གསར་གཏོད་འཕེལ་རྒྱས“གྱ་་་
ནོམ་པའི་གཏེར་ཁ”ཆེ་ཤོས་ལྟ་བུ་ཡིན།ཕྱོགས་མཐའ་ཀུན་ཏུ་གསར་་་་་་་་་་་
གཏོད་ལས་འབྱེད་ཀྱི་ཞབས་ཞུ་འདོན་སྤྲོད་བྱེད་པར།“གསར་གཏོད་་་་་་་་
གཉིས”ཀྱི་དཔེ་སྟོན་རྟེན་གཞི་འཛུགས་པར་སྐུལ་སྤེལ་དང་།ཁེ་ལས་ཆེ་་་་་་
གྲས་དང་། མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭཚན་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་བཅས་ཀྱིས་་་་་་་་་་་
གསར་གཏོད་ཐོན་ཁུངས་ཀྱི་རིགས་སྒོ་མོ་འབྱེད་པར་བསྔགས་སྐུལ་བྱས་ཏེ།
ལས་སྟེགས་དཔལ་འབྱོར་དང་།མཉམ་སྤྱོད་དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་་་་
བཏང་ནས། དྲ་ཐོག་དྲ་མིན་ཟུང་སྦྲེལ་དང་།ཐོན་སློབ་ཞིབ་བཀོལ་མཐུན་
སྦྱོར།ཁེ་ལས་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་ལྷན་འདྲེས་ཐོག་གསར་གཏོད་ལས་་་་་་
འབྱེད་བཅས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཆགས་སུ་བཅུག་ཐོག“གསར་གཏོད་་་་་་་་་་་་་་
གཉིས”རིམ་པ་འཕར་བར་བྱེད་རྒྱུ།རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མ་དངུལ་བསྡུ་རུབ་ཀྱི་་་་་་
འགན་ལེན་ཐེབས་རྩ་འཛུགས་པ་དང་།གསར་གཏོད་ཅན་གྱི་ཁེ་ལས་སྤུས་
དག་གི་རྐང་དངུལ་ཚོང་རར་ཞུགས་ནས་མ་དངུལ་བསྡུ་རུབ་བྱེད་པར་རྒྱབ་
སྐྱོར་བྱས་ཏེ།ལས་ལམ་གསར་འབྱེད་ཀྱི་མ་དངུལ་འཇོག་པ་དང་།ཕྱུག་་་་
པོའི་དངུལ་འཇོག་གི་ཁྲལ་བསྡུའི་གཟིགས་སྐྱོང་སྲིད་ཇུས་ཚོད་ལྟ་བྱེད་་་་་་་་་་
ཁོངས་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་རྒྱ་བསྐྱེད་རྒྱུ།ཤེས་ལྡན་མི་སྣ་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བའི་
སྒྲིག་སྲོལ་དང་ལམ་སྲོལ་སྒྱུར་བཅོས་ཟབ་སྤེལ་བྱེད་རྒྱུ་དང་།མི་ཤུགས་་་་་་་་
ཐོན་ཁུངས་རང་མོས་ལྟར་འགྲོ་འོང་བྱེད་པར་སྐུལ་འདེད།ཁེ་ལས་ཀྱིས་་་་་
ལག་རྩལ་བཟོ་པའི་གླ་ཕོགས་ཇེ་མཐོར་གཏོང་བར་རྒྱབ་སྐྱོར། ནུས་རྩལ་་
ཆེ་བའི་ཤེས་ལྡན་མི་སྣར་བསྔགས་སྐུལ་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་བ།ཕྱི་་་་་་་་
རྒྱལ་དུ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པར་བསྐྱོད་པའི་སློབ་མ་མེས་རྒྱལ་དུ་ལོག་ནས་་་་་་་་་་་་
གསར་གཏོད་ལས་འབྱེད་ལ་བསྔགས་སྐུལ།ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཤེས་ལྡན་མི་སྣ་ཀྲུང་
གོར་གེགས་མེད་དུ་ཡོང་ལམ་རྒྱ་སྐྱེད་བཅས་བྱེད་རྒྱུ།དམངས་ཀྱི་རིག་་་་་་་་་
སྟོབས་མཉམ་འདོན་བྱས་ན།ཀྲུང་གོའི་གསར་གཏོད“ཇེ་མགྱོགས”སུ་་་་་་་
གཏོང་ཐུབ་ངེས་རེད།